

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 2.10.2006
KOM(2006) 565 lõplik

2006/0180 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 577/98 tööjõu valikvaatluse korraldamise
kohta ühenduses**

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Lissaboni strateegia vahepealse läbivaatamise tulemusena esitas komisjon 2005. aasta veebruaris majanduskasvu ja töökohtade teemalise teatise, milles tehti ettepanek taaskäivitada Lissaboni strateegia, suunates jõupingutused peamiselt kahele eesmärgile, milleks on jõulisema ja kestvama majanduskasvu saavutamine ning uute ja paremate töökohtade loomine. Läbi vaadati ka Euroopa tööhõivestrategie juhtimine, et viia selle tõhusus ning riiklike ja ühenduse meetmete vaheline sünergia võimalikult kõrgele tasemele. Eelnevaga seonduvalt on kesksel kohal töötasud, sest need mõjutavad tootmise üldkulusid, tööhõive taset ja sissetulekut ning töötajate ja nende perede sotsiaalset olukorda. Teave palkade ja neid mõjutavate tegurite kohta on äärmiselt oluline majanduse, tööhõive, hariduse ja soolise võrdõiguslikkuse poliitika järelevalve seisukohast, et tagada ELi majanduskasvust ja tööhõive suurenemisest tulenevate eeliste jõudmine kõigi ühiskonna liikmeteni. Need andmed on abiks ka uue 2005.–2010. aasta sotsiaalmeetmete kava hindamisel.

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajab komisjon teavet töötasude struktuuri ja jaotuse kohta liikmesriikides sotsiaalmajanduslike karakteristikute kaupa ja ka seoses palgatöö erinevate vormidega. See teave on oluline tööturul ning tööjõu struktuuris toimuvate muutuste analüüsimisel ja mõistmisel. Üldteada on eelised, mida pakub selliste andmete omamine sissetulekute kohta, mida saab võrrelda teiste tööhõive karakteristikutega.

Tööjõu-uuring on põhimõtteliselt esimene ja kõige autoriteetsem tööturualase teabe allikas ning seetõttu tuleks palgad tööturu toimimist selgitavate põhimuutujatena lülitada tööjõu-uuringu kohustuslike muutujate hulka, et võimaldada tööturu täiuslikumat analüüsimist.

- **Üldine taust**

1998. aastal võeti nõukogu määrusega (EÜ) nr 577/98 kasutusele uus vaatluskarakteristik „sissetulek“, mille kohta tuleks tööjõu uuringu raames andmeid esitada. Kuna sedalaadi teabe puhul on tegemist tundliku teemaga oli selle esitamine vabatahtlik, et liikmesriigid saaksid katsetada sedalaadi teabe kogumise teostatavust tööjõu-uuringu raames ning leiaksid parima lahenduse selliste andmete kogumiseks ilma üldise vastamata jätmise määra suurenemiseta ja kontrolliks kogutud teabe kvaliteeti.

Algselt, koosnes sissetuleku moodul rakendusmääruses viiest muutujast: põhitöökohast saadud töötasu kuus, põhitöökohast saadud lisatasu, töötu abiraha, lisaks töötu abirahale makstav toetus ning haigus-, võimetus- ja invaliidsustoetus. Käesolevas ettepanekus piirdatakse ühe muutujaga: „põhitöökohast saadud palk kuus“. Selle muutujaga ei taheta koguda teavet ELi liikmesriikide palkade tasemete kohta; seda kasutatakse tööturu toimimist selgitava muutujana.

1998. aastal kogusid seda teavet ja esitasid selle Eurostatile ainult kaks liikmesriiki. Pärast seda on toetatud liikmesriike, kes on valmis katsetama asjaomase muutuja uuringusse lülitamist või kontrollima tööjõu-uuringu tulemuste ja haldusallikate

omavahelise ühendamise võimalust. Umbes pooled liikmesriikidest koguvad nüüdseks rahuldavate tulemustega tööjõu-uuringus teavet palkade kohta ja samuti on kindlaks tehtud, kuidas neid andmeid kõige paremini koguda.

Kuigi selle teabe kogumise väärtust poliitika eesmärkide elluviimisel on laialt tunnustatud ning vaja on andmeid kogu EL kohta. Siiski soovivad teatavad liikmesriigid eelneva vabatahtliku muutuja lihtsustatud varianti, selleks et nende andmete kogumisega algust teha, ning teised jällegi saavad kõnealuse muutuja oma tööjõu-uuringu tavapärasesse küsimustikku lülitada ainult siis, kui nad on õiguslikult kohustatud seda teavet esitama.

Seetõttu on oluline muuta vastavalt nõukogu määrust (EÜ) nr 577/98 ja lülitada „palk põhitöökohast“ tööjõu-uuringu kohustuslike muutujate hulka.

- **Ettepanekus käsitletavas valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Nõukogu määrusega (EÜ) nr 577/98 lisati tööjõu-uuringu raames esitatavate andmete hulka uue vabatahtliku vaatluskarakteristikuna sissetulek. Käesolevas seletuskirjas käsitletava määruse ettepaneku eesmärgid on:

- muuta nimetatud vaatluskarakteristiku vabatahtlikkuse printsiipi,
- piirata sissetuleku kohta esitatav teave teabega „põhitöökoha palga“ kohta,
- lubada liikmesriikidel, kes edastavad nimetatud teavet haldusallikate põhjal, edastada nimetatud andmed 18 kuu jooksul, et vähendada vastamise koormust.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloostus

Konsulteeriti tööturustatistika töörühma liikmetega ja sotsiaalstatistika valdkonna juhtidega ja nende arvamusi võeti arvesse. Nii sotsiaalstatistika valdkonna juhid kui ka tööturustatistika töörühm toetasid ettepanekut.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Lisakoormuse vältimiseks soovisid mitmed liikmesriigid kasutada käesolevas ettepanekus käsitlevate andmete esitamise alusena haldusandmeid. Haldusandmete kasutamine tähendab, et andmete edastamise aeg on pikem. Komisjon on selle olukorra heaks kiitnud ja see kajastub käesolevas määruse ettepanekus.

Palga temaatika on tundlik teema ja üldiselt on palgaga seotud küsimuste puhul vastamata jätmise määr kõrge. Hoolimata sellest saab vastamise määra parandada. Mõnedes riikides saadi suhteliselt head vastamise määrad selle muutuja osas ning edu põhjused on kindlaks tehtud ja heade tavadena esitatud.

Teine laialdaselt nimetatud probleem on see, kuidas leppida kokku palga ühtlustatud mõistes. Mõned riigid võivad esitada ainult brutopalkasid, teised netopalkasid ja mõnede teiste riikide palga mõiste ei vasta kummalegi neist kahest kontseptsioonist.

Kui tahetakse mõõta palkade tasemeid ja palgatrende, on oluline palga mõiste ühtne määratlemine. Kuid tööjõu-uuringu raames kogutavaid palgaandmeid kasutatakse üksnes taustteabena palkade järjestamisel (detsiilid), eesmärgiga analüüsida, kuidas palgad mõjutavad tööturu toimimist. Sel juhul ei ole ühtne mõiste asjakohane, sest ta ei mõjuta järjestust märkimisväärselt.

Lõpetuseks soovitasid mõned liikmesriigid, et palgal põhineva analüüsi toetamiseks võiks kasutada EU-SILCi, kuna mõiste ja vastamismäära probleemid tunduvad selle allika kasutamise korral vähem olulised. Kuna tööjõu-uuring ei ole ehk palgaandmete kogumiseks parim allikas, võimaldab EU-SILC teiste sotsiaalmajanduslike muutujate laiaulatuslikkust ja tal on palju suurem valim. Viimase puhul on võimalik üksikasjalikum ristklassifikatsioon. Neid kaht aspekti peeti piisavaks, et õigustada tööjõu-uuringu kasutamist kõnealuses kontekstis.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Asjaomased teadus- ja ekspertiisivaldkonnad

Eurostati tööturustatistika töörühma riiklikud esindajad on eksperdid, kellel on töötasude ja tööjõu-uuringu valdkonnas põhjalikud teadmised.

Kasutatud meetodika

Tööturustatistika töörühma koosolekul peetud avameelsed ekspertide vahelised arutelud, mille järeldused jäädvustati protokollides, ning enamikus liikmesriikides läbiviidud pilootuuringud.

Toetati liikmesriike, kes olid valmis katsetama asjaomase muutuja lülitamist oma uuringutesse või kontrollima tööjõu-uuringu tulemuste ja haldusallikate omavahelise ühendamise võimalust. Nimetatud toetuste raames liikmesriikide esitatud tehniliste aruannete põhjal määrati kindlaks sedalaadi andmete kogumise parimad tavad.

Peamised organisatsioonid/eksperdid, kellega konsulteeriti

Eksperdid olid riiklikest statistikaametitest.

Saadud ja kasutatud nõuannete kokkuvõte

Pöördumatute tagajärgedega tõsiste ohtude olemasolu ei ole nimetatud.

Tehti kindlaks ja edastati parimad tavad palka käsitlevate andmete kogumiseks tööjõu-uuringu raames. Heade tavade näitena võiks esile tuua järgmised:

- küsimustele on lihtne vastata ja küsimusi on vähe; küsimuste esitajad peavad olema valmis põhjalikult selgitama, kas konkreetseid toetusi arvestatakse või ei,
- on parem alustada küsimusega palga täpse suuruse kohta ning võimalusel kontrollida seda palgatõendi alusel ja kui isik ei oska vastata, teha ettepanek vastata palgakategooriate alusel,
- küsimuste esitaja sissejuhatav kirjalik või suuline selgitus annab enamasti häid tulemusi vaatluseluse teema küsimustele vastamise valmisoleku osas.

Paljudes riikides õnnestus vastamata jätmised kaudse arvestamise abil ära parandada, kasutades teisi allikaid nagu haldusregistrid või muud uuringud (sh töötasude struktuuri uuring). Paljud riigid proovisid seda ja said häid tulemusi.

Vahendid, mida kasutati ekspertide nõuannete avalikult kättesaadavaks tegemiseks

Kõik tööjõu-uuringu raames palga kohta esitatavate küsimuste katsetamiseks antud toetusi käsitlevad lõpparuanded või lingid tööjõu-uuringu andmete haldusallikatele pandi üles Circa veebilehele. Sama tehakse kaudse arvestamise aluseks oleva teabega.

- **Mõjude ja järelduste analüüs**

Me kaalusime kolme järgmist võimalust:

Võimalus A: Jätta sissetuleku muutuja vabatahtlikuks ja kasutada liikmesriikide töötasude struktuuri ja jaotumise andmete kogumiseks EU SILCi sotsiaalmajanduslikke karakteristikuid.

Võimalus B: Muuta tööjõu-uuringu raames küsitavale „sissetuleku“ muutujale vabatahtlik vastamine (nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 577/98) kohustuslikuks ning kehtestada ühtne palga mõiste ja sama tähtaeg andmete edastamiseks kui teiste tööjõu-uuringu raames esitatavate andmete puhul (12 nädalat pärast võrdlusperioodi lõppu).

Võimalus C: Muuta tööjõu-uuringu raames küsitavale muutujale „palk põhitöökohast“ vastamine vabatahtlikust kohustuslikuks, olla paindlik kasutatava palga mõiste suhtes ja lubada andmeid edastada pikema aja, st 18 kuu jooksul nende riikide puhul, kes kasutavad haldusallikaid.

Valituks osutus võimalus C, sest see on hea kompromiss ühenduse poliitikavajaduste ja liikmesriikide suhteliselt madala koormuse vahel. Palga mõistele paindliku lähenemise vastuvõtmine katab poliitikavajadused vajaliku teabe osas ja võimaldab liikmesriikidel seda lähenemist paremini rakendada, sest tööjõu-uuringu küsimustikku on vaja lisada vähem küsimusi. Lisaks võimaldab see liikmesriikidel kasutada haldusandmeid ilma kahjustavate mõjudeta.

Võimalus A on äärmiselt ebarahuldav poliitikavajaduste kohapealt, sest mitte kõik riigid ei ole suutelised tööjõu-uuringu põhjal andmeid esitama ning EU SILC raames ei esitata sama ulatuslikku teavet.

Võimalus B on liialt jäik ning mõnede liikmesriikidele liialt koormav. Esiteks, nõuaks see mitmeid lisaküsimusi tööjõu-uuringu küsimustikes, teiseks võib ta tööjõu-uuringu üldist kvaliteeti alandada vastamata jätmise määra suurenemise tõttu ning kolmandaks välistab ta haldusandmete kasutamise.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Põhieesmärk on varustada komisjon sotsiaalmajandusliku analüüsi ettevalmistamise vahenditega sidudes kõigi liikmesriikide põhitöökoha palgad tööturu näitajatega. Nõukogu ja parlamendi määrus, millega muudetakse tööjõu-uuringu muutuja „palk põhitöökohast“ vabatahtlikust kohustuslikuks, on vahend selle eesmärgi saavutamiseks. Samal ajal võimaldab see pikendada nende andmete edastamiseks antavat aega neil riikidel, kes soovivad kasutada haldusandmeid.

- **Õiguslik alus**

Ühenduse statistika õiguslik alus on sätestatud asutamislepingu artiklis 285. Nõukogu

võib kaasotsustamisemenetluse alusel võtta vastu meetmeid ühenduse tegevuse seisukohalt olulise statistika koostamiseks. Selle artikliga sätestatakse ühenduse statistika koostamist käsitlevad nõuded ning vastavus erapooletuse, usaldatavuse, objektiivsuse, teadusliku sõltumatuse, tasuvuse ja statistilise konfidentsiaalsuse standarditele.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel. Käesoleva ettepanekuga lubatakse kasutada haldusallikaid, mis vähendavad vastajate koormust. Paindlik lähenemine palga mõistele annab poliitikavajadusteks vajaliku teave ja võimaldab liikmesriikidel määrust lihtsamini rakendada, sest tööjõu-uuringu küsimustikule tuleb lisada vähem küsimusi.

Ettepanekuga tõuseb töökoormus vähe ja tal puudub märkimisväärne finantsmõju, sest ilmselt tuleb lisada ainult üks või kaks küsimust riiklikesse tööjõu-uuringu küsimustikesse või siis on võimalik palgaandmeid saada haldusallikatest.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt(id): määrus.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmistel põhjustel.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu õigusakti valik sõltub õiguslikust eesmärgist. Kui teavet vajatakse Euroopa tasandil, on olnud ühenduse statistika suundumus kasutada algaktina pigem määrust kui direktiivi. Määrust eelistatakse sellepärast, et määrusega kehtestatakse sama seadus kogu ühenduses ja liikmesriikidel ei ole võimalik seda osaliselt või valikuliselt kohaldada; määrus on vahetult kohaldatav, mis tähendab, et seda pole vaja siseriiklikku õigusse üle võtta. Direktiivide eesmärk seevastu on liikmesriikide õigusnormide ühtlustamine, nad on liikmesriikidele siduvad eesmärkide osas, kuid jätavad ühenduse tasandil kokkulepitud eesmärkide saavutamiseks vajaliku vormi ja meetodite valiku riikide ametiasutuste otsustada. Direktiivid peab üle võtma riiklikku õigusesse. Määruse kasutamine on kooskõlas muude statistikat käsitlevate õigusaktidega, mis on vastu võetud alates 1998. aastast.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) TÄIENDAV TEAVE

- **Euroopa majanduspiirkond**

Kavandatud õigusaktis käsitletakse EMPga seotud küsimusi, mistõttu peaks ta laienema Euroopa Majanduspiirkonnale.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 577/98 tööjõu valikvaatluse korraldamise kohta ühenduses

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 285 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,¹

pärast nõukogu 19. juuni 1989. aasta otsuse 89/382/EMÜ² artikli 3 kohast konsulteerimist statistikaprogrammi komiteega,

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas Lissaboni strateegiaga ja nagu kinnitas selle vahepealne läbivaatamine 2005. aastal, tuleb Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks suunata Euroopa poliitika põhiohk majanduskasvule ja tööhõivele.
- (2) Ühenduse areng ja siseturul toimuv suurendavad selliste võrreldavate andmete vajadust, mille abil uurida palga struktuuri ja jaotumise mõju tööturule, eelkõige majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamise analüüsi vahendina.
- (3) Selleks et välja töötada sellega seonduvad ülesanded vajab komisjon andmeid palkade järjestuse kohta sotsiaalmajanduslike karakteristikute kaupa ja ka seoses tasulise töö erinevate vormidega, mis on olulised tööturu ning tööjõu struktuuris toimuvate muutuste analüüsimiseks ja mõistmiseks. Seega on laialdaselt tunnustatud eelised, mida annab andmete omamine (detsiilide kaupa) seoses teiste tööhõive karakteristikutega.
- (4) Ühenduse tööjõu-uuring on oluliselt esimene ja kõige autoriteetsem tööturualase võrdleva teabe allikas Euroopa Liidus ning seetõttu peavad olema palgaandmed tööturu toimimist selgitava põhimuutujana tööjõu-uuringu standardkoostises, et võimaldada tööturu täiuslikumat analüüsimist.
- (5) Nõukogu määrust (EÜ) nr 577/98⁴ tuleb seetõttu vastavalt muuta,

¹ ELT C , , lk .

² EÜT L 181, 28.6.1989, lk 47.

³ ELT C , , lk .

⁴ EÜT L 77, 14.3.1998, lk 3. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2257/2003 (ELT L 336, 23.12.2003, lk 6).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 577/98 muudetakse järgmiselt:

1. Artikli 4 lõike 1 punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. palk põhitöökohast;“.

2. Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Tulemuste edastamine

Liikmesriigid edastavad Euroopa Ühenduste Statistikaametile (Eurostat) vaatlustulemused ilma otseste identifitseerimisandmeteta kahesteistkümneme nädala jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu.

Vaatluskarakteristiku „palk põhitöökohast“ alla kuuluvad andmed võib edastada Euroopa Ühenduste Statistikaametile kaheksateistkümneme kuu jooksul pärast vaatlusperioodi lõppu, kui nende andmete saamiseks kasutatakse haldusandmeid.“.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja